

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

3989

Resolució del president de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental sobre el projecte d'instal·lació de serveis de temporada consistents en un bar de platja i banys en Cala Torta per al període 2019-2022, T.M. Artà (181a/2019)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 13 de maig de 2020, i d'acord amb l'article 10.1.a) del Decret 4/2018, de 23 de febrer, pel qual s'aproven l'organització, les funcions i el règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB) (BOIB núm. 26 de 27 de febrer de 2018),

RESOLC FORMULAR:

L'informe d'impacte ambiental sobre el projecte d'instal·lació de serveis de temporada consistents en un bar de platja i banys en Cala Torta per al període 2019-2022, T.M. Artà, en els termes següents:

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

La resolució de data 10 d'abril de 2019 de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat va instar l'inici del procediment d'avaluació d'impacte ambiental de les instal·lacions de temporada que ha d'incloure l'estudi de repercussions ambientals, d'acord amb les previsions de la Llei 21/2013 i la Llei 12/2016.

Per tant, el projecte del present informe es tramita segons l'article 14.2, apartat b, de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears, que diu que han de ser objecte d'AIA simplificada els projectes públics o privats no inclosos ni en l'annex I ni en l'annex II, que poden afectar de manera apreciable, directament o indirectament, espais protegits de Xarxa Natura 2000.

2. Descripció i ubicació del projecte

El projecte consisteix en l'autorització temporal d'ocupació en domini públic maritimoterrestre de les instal·lacions per a la temporada 2019-2022, consistents en un quiosc-bar desmuntable i de fusta, amb terrassa i un bany químic, en la platja de Cala Torta, en el terme municipal d'Artà, en l'illa de Mallorca. Les instal·lacions es mantindran muntades i en funcionament durant 6 mesos a l'any (de maig fins octubre), quedant desmuntades la resta de l'any.

L'ocupació total de les instal·lacions és de 70 m²:

- Quiosc-bar: 17,90 m²
- Porxo: 50 m²
- Bany: 2,10 m²

Les instal·lacions contempnen dos dipòsits, un d'aigua i altre d'aigües residuals. El dipòsit d'aigües residuals es buida diàriament.

S'ubica dins els espais naturals protegits següents: Parc Natural de la península de Llevant, Xarxa Natura 2000 (LIC i ZEPA ES0000227 Muntanyes d'Artà i dins zona ANEI).

Està afectat per Àrees de Prevenció de Riscos (APRs) d'incendis i d'erosió. Es troba a uns 70 m de Zona d'Alt Risc d'Incendis Forestals (ZAR) i dins zona de risc alt d'incendis.

No està dins les Àrees de Risc Potencial Significatiu per Inundació, però el quiosc-bar es troba en la desembocadura del torrent de na Sorda, amb possibilitat d'afectació per pluges intenses i desbordaments del torrent.

Quant a la protecció de les aigües subterrànies, el quiosc-bar s'ubica sobre la Massa d'Aigua Subterrània (MAS) 1817M6 «Es Racó» (bon estat quantitatiu i químic, sense presència de clorurs i nitrats, així com de substàncies prioritàries, qualificat "sense risc"). Presenta vulnerabilitat moderada a la contaminació d'aqüífers.

Els Hàbitats d'Importància Comunitària (HIC) presents a l'entorn on s'ubica el quiosc-bar son, segons consulta al visor de la IDEIB:

- Santonina magonicae-Astragaletum balearici (hàbitat 4090 Bruguerars oromediterranis endèmics amb argelaga); Crithmo-Limonietum balearici: (hàbitat 5430 Matoll pulviformes espinosos, frigànics, endèmics de l'Euphorbio-Verbascion), típics de litorals i sistemes costaners. Comunitats vegetals endèmiques de les Illes Balears com les associacions de socarrells, de saladines o els camamil·lars.
- Medicagini marinae-Ammophiletum australis (hàbitat 2120 Dunes mòbils de litoral amb *Ammophila arenaria* (dunes blanques)). És la comunitat de borró que colonitza les dunes.
- Cneoro tricocci-Ceratonietum siliquae (hàbitat 5330-6 Ullastrars i matars no arborescents), Hypochoerido-Brachypodietum retusi (pastures).

Hi ha presència de les següents espècies de fauna protegida: cucullada (*Galerida theklae*), trencapinyons (*Loxia curvirostra*), ratapinyada de coa llarga (*Tadarida teniotis*), titina d'estiu (*Anthus campestris*), puput (*Upupa epops*), ratapinyada nòctul petita (*Pipistrellus kuhlii*) i tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*).

Quant a la flora, hi ha les següents espècies protegides: lliri de mar (*Pancreatum maritimum*), fonoll marí (*Crithmum maritimum*), garballó (*Chamaerops humilis*), cirerer de betlem (*Ruscus aculeatus*), aloc (*Vitex agnus castus*), camamil·la de muntanya (*Santolina chamaecyparissus* subsp. *magonica*).

No afecta a cap element classificat com Bé d'Interès Cultural (BIC) o Bé Catalogat.

El paisatge es caracteritza per l'entorn natural amb un elevat valor paisatgístic.

3. Avaluació dels efectes previsibles

La instal·lació del quiosc-bar i el bany portàtil químic i instal·lacions auxiliars (subministrament elèctric amb plaques fotovoltaïques i dipòsits d'aigües residuals i aigua potable), produirà impactes durant la fase d'instal·lació i desmuntatge pel trànsit de vehicles i maquinària, provocant emissió de pols, renous i afectant als sistemes dunars i els hàbitats i espècies de fauna i flora protegits i endèmics presents.

La superfície total ocupada pel quiosc-bar és 50 m² superior a la permesa per la normativa d'aplicació.

També hi haurà una afecció important sobre els sistemes dunars i ecosistemes durant la instal·lació i desmuntatge pel trànsit de vehicles, i durant el funcionament del quiosc-bar pel trànsit de vehicles i l'afluència i trànsit de persones.

Té afecció directa sobre els espais naturals protegits Parc Natural de la península de Llevant i l'espai Xarxa Natura 2000 LIC i ZEPA ES000027 Muntanyes d'Artà, amb presència de gran quantitat d'Hàbitats d'Interès Comunitari i espècies de fauna i flora protegides i endèmiques.

El projecte tindrà repercussions apreciables, significatives i negatives damunt els valors protegits de la Xarxa Natura 2000 i del Parc natural de la península de Llevant, segons l'informe desfavorable del director del Parc Natural de la península de Llevant.

A més, el projecte incompleix els punts h) i n) que condicionen l'autorització del Pla d'ordenació i gestió sostenible del litoral d'Artà, en l'àmbit del Parc natural de la península de Llevant, inclosos en la resolució del director general d'Espais Naturals i Biodiversitat de 9 de juny de 2017.

Les instal·lacions afectaran les formacions dunars, generant risc d'erosió del front dunar, per ubicar-se el quiosc-bar proper a les dunes embrionàries en formació.

Un altre impacte important és el trànsit de persones, que podria posar en perill l'estabilitat de les formacions embrionàries de la duna.

És previsible una possible afecció per inundacions en cas d'episodis torrencials, per la ubicació de les instal·lacions del quiosc-bar molt a prop de la desembocadura del torrent de Na Sorda, continuació del torrent de Sa Font des Pi.

No s'han avaluat adequadament els impactes ambientals del projecte, al no considerar el bany portàtil químic, sense definir clarament la seva ubicació, ni les obres necessàries per connectar el quiosc-bar i les plaques solars fotovoltaïques.

Tampoc s'ha avaluat correctament la incidència paisatgística, amb una anàlisi incompleta i sense tenir en compte elements necessaris en el projecte, com el bany portàtil químic.

L'avaluació de les repercussions ambientals sobre els espais Xarxa Natura 2000 també ha estat incompleta.

El document ambiental no contempla la demolició de les instal·lacions existents, ni els seus possibles impactes i efectes sobre el medi ambient, ni les mesures preventives i correctores per evitar o minimitzar l'impacte.

Tampoc inclou cap estudi energètic i sobre el canvi climàtic.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades.

D'acord amb l'article 46 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, s'han realitzat consultes a les següents administracions previsiblement afectades per la realització del projecte:

- DG de Territori i Paisatge
- +Servei de Costes i Litoral
- DG d'Espais Naturals i Biodiversitat
- +Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl
- +Servei de Protecció d'Espècies
- +Servei de Planificació al Medi Natural
- DG Recursos Hídrics
- +Servei d'Aigües Superficials
- DG de Pesca i Medi Marí
- +Servei de Recursos Marins
- Consell Mallorca
- +Departament de Territori i Infraestructures
- *Direcció Insular de Territori i Paisatge

A continuació es relacionen i resumeixen els aspectes més importants dels informes rebuts a les consultes fetes sobre el projecte:

1. Segons informe emès pel Servei de Protecció d'Espècies de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat de la Conselleria de Medi Ambient i Territori de 15/11/2019, s'informa el següent:

[...] Finalment, segons les dades disponibles al Servei de Protecció d'Espècies, a l'entorn de Cala Torta, hi ha possible presència de *Carpobrotus* sp., gènere inclòs al Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores (RD 630/2013). En aquest cas, caldrà portar a terme una revisió de la zona i, en cas que es detecti la presència d'aquesta o altres exòtiques invasores, elaborar un pla per al seu control o eradicació.

Conclusió

En conclusió, el Servei de Protecció d'Espècies, INFORMA FAVORABLEMENT el projecte d'instal·lacions de serveis de temporada 2019-2022 a Cala Torta, E.M. Artà amb el CONDICIONANT esmentat anteriorment sobre control d'exòtiques invasores.

2. Segons informe emès pel Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat de la Conselleria de Medi Ambient i Territori de 15/11/2019:

Conclusions

Atesa la resta d'elements de l'entorn, les característiques de les instal·lacions, la documentació aportada, i sempre que siguin adoptades estrictament les mesures establertes a continuació, s'informa que no existeix inconvenient a efectes de risc d'incendis forestals per l'execució de les obres proposades:

1. Durant l'execució i ús del projecte es prendran les mesures establertes a l'article 8.2.c del Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendis forestals [...].
2. Establir i mantenir unes franges longitudinals de seguretat de 10 metres d'amplada mínima a cada banda dels vials d'accés en zona forestal amb actuacions preventives de reducció i control del combustible vegetal.
3. Totes les actuacions silvícoles hauran de tenir un manteniment periòdic per garantir el compliment de les seves funcions preventives durant tot l'any, especialment durant l'època de risc.
4. Durant l'època de perill d'incendis i, en qualsevol cas, quan hi hagi una emergència, ha d'estar garantit el pas a la platja per als serveis d'emergències, tal i com s'especifica a l'art. 7 del Decret 125/2007.
5. Els operaris participants en les obres seran instruïts en l'existència de risc d'incendi forestal, en les mesures de prevenció a adoptar, en les actuacions immediates a efectuar davant un conat d'incendi i coneixeran el número telefònic de comunicació en cas d'incendis forestal (112).

5. Anàlisi dels criteris de l'annex III de la Llei 21/2013

S'han analitzat els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, d'avaluacions ambientals, i es preveu que el projecte pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient, en concret:

1. Característiques del projecte: el projecte consisteix en l'autorització temporal d'ocupació en domini públic maritimoterrestre de les instal·lacions per a la temporada 2019-2022, consistents en un quiosc-bar desmuntable i de fusta, amb terrassa i un bany químic, en la platja de Cala Torta, en el terme municipal d'Artà, en l'illa de Mallorca. Les instal·lacions es mantindran muntades i en funcionament durant 6 mesos a l'any (de maig fins octubre), quedant desmuntades la resta de l'any.
2. Ubicació del projecte: El projecte s'ubica dins els espais naturals protegits Parc Natural de la península de Llevant, espais Xarxa Natura 2000 (LIC i ZEPA ES0000227 Muntanyes d'Artà i dins zona ANEI). Està afectat per Àrees de Prevenció de Riscos (APRs) d'incendis i d'erosió. Es troba a uns 70 m de Zona d'Alt Risc d'Incendis Forestals (ZAR) i dins zona de risc alt d'incendis. No està dins les Àrees de Risc Potencial Significatiu per Inundació, però el quiosc-bar es troba en la desembocadura del torrent de na Sorda, amb possibilitat d'afectació per pluges intenses i desbordaments del torrent. El quiosc-bar s'ubica a la Massa d'Aigua Subterrània (MAS) 1817M6 «Es Racó» (bon estat quantitatiu i químic, sense presència de clorurs i nitrats, així com de substàncies prioritàries, qualificat "sense risc". Presenta vulnerabilitat moderada a la contaminació d'aqüífers. Hi ha presents Hàbitats d'Interès Comunitari, entre els que predominen els sistemes dunars, ecosistemes molt fràgils i vulnerables, així com nombroses espècies de fauna i flora protegits i endèmics. No hi ha cap element classificat com Bé d'Interès Cultural (BIC) o Bé Catalogat. El paisatge es caracteritza per l'entorn natural amb un elevat valor paisatgístic.
3. Característiques del potencial impacte: produirà impactes durant la fase d'instal·lació i desmuntatge pel trànsit de vehicles i maquinària, provocant emissió de pols, renous i afectant als sistemes dunars i els hàbitats i espècies de fauna i flora protegits i endèmics presents. La superfície total ocupada pel quiosc-bar és 50 m² superior a la permesa per la normativa d'aplicació.

Durant la instal·lació i desmuntatge i el funcionament del quiosc-bar hi haurà una afecció important sobre els sistemes dunars i ecosistemes, pel trànsit de vehicles i l'afluència i trànsit de persones.

El projecte té afecció directa sobre els espais naturals protegits Parc Natural de la península de Llevant i l'espai Xarxa Natura 2000, el LIC i ZEPA ES000027 Muntanyes d'Artà, amb presència de gran quantitat d'Hàbitats d'Interès Comunitari i espècies de fauna i flora protegides i endèmiques.

El projecte tindrà repercussions apreciables, significatives i negatives damunt els valors protegits de la Xarxa Natura 2000 i del Parc natural de la península de Llevant, segons l'informe desfavorable del director del Parc Natural de la península de Llevant.

A més, el projecte incompleix els punts h) i n) que condicionen l'autorització del Pla d'ordenació i gestió sostenible del litoral d'Artà, en l'àmbit del Parc natural de la península de Llevant, inclosos en la resolució del director general d'Espais Naturals i Biodiversitat de 9 de juny de 2017.

La presència de les instal·lacions afectarà de manera significativa les formacions dunars, generant risc d'erosió del front dunar, per ubicar-se el quiosc-bar proper a les dunes embrionàries en formació.

Un altre impacte important és el trànsit de persones, que podria posar en perill l'estabilitat de les formacions embrionàries de la duna.

És previsible una possible afecció per inundacions al ubicar-se les instal·lacions del quiosc-bar molt a prop de la desembocadura del torrent de Na Sorda, continuació del torrent de Sa Font des Pi.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer: Subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte d'instal·lació de serveis de temporada consistents en un bar de platja i banys en Cala Torta per al període 2019-2022, T.M. Artà, atès que es preveu que pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013.

Segon: El promotor, en base de l'art. 35 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre de 2020, d'Avaluació Ambiental, elaborarà l'estudi d'impacte ambiental, tenint en compte el present document d'abast de l'estudi ambiental realitzat per l'òrgan ambiental i tenint en compte el resultat de les consultes realitzades.

En l'estudi d'impacte ambiental s'identificaran, descriuran i avaluaran els possibles efectes significatius en el medi ambient de l'aplicació del projecte, així com unes alternatives raonables.

L'estudi d'impacte ambiental continuarà com a mínim, la informació continguda en l'Annex VI de la Llei 21/2013. A més, l'EIA ha de tenir en compte els següents aspectes:

- Presentar un nou projecte coherent i compatible amb els condicionants establerts en la resolució del director general d'Espais Naturals i Biodiversitat de 9 de juny de 2017.
- Les alternatives proposades seran viables i inclouran l'alternativa 0 que consisteix en no instal·lar cap quiosc-bar. Es justificarà la selecció de l'alternativa triada amb criteris clars i objectius.
- La superfície total a ocupar per la totalitat de les instal·lacions serà de 20 m², incloent el quiosc-bar, terrassa i instal·lacions auxiliars, com el bany químic portàtil.
- S'avaluarà l'impacte ambiental de la fase d'instal·lació i desmuntatge per separat i s'inclourà la fase de demolició i retirada de les instal·lacions existents.
- Es realitzarà una avaluació dels efectes previsibles sobre la població, la salut humana, la flora, la fauna, la biodiversitat, el sòl, l'aire, l'aigua, els factors climàtics, el canvi climàtic, el paisatge, els béns materials, inclòs el patrimoni cultural, i la interacció entre tots els factors esmentats.
- Es confirmarà l'existència de plantes exòtiques invasores en l'entorn de les instal·lacions i, en cas de detectar-se, detallar les actuacions per a la eradicar-les i evitar la seva propagació.
- Es justificarà amb un informe tècnic d'inundabilitat que no hi haurà risc d'inundació pel desbordament del torrent de Na Sorda per episodis torrencials.
- S'estudiarà la possibilitat d'instal·lar les plaques solars damunt l'estructura del quiosc-bar. En cas que no sigui possible, s'inclourà en l'avaluació d'impacte ambiental les obres necessàries per a connectar les plaques solars i el quiosc-bar.
- S'analitzarà el consum d'aigua necessària i justificaran els viatges necessaris dels vehicles emprats per omplir el dipòsit d'aigua.
- S'avaluarà l'impacte ambiental ocasionat pels trajectes dels vehicles que ompliran i buidaran el dipòsit d'aigua potable i d'aigües residuals, i s'establiran mesures correctores i preventives.
- S'indicarà la ubicació exacta del sanitari químic portàtil, es detallarà la periodicitat de reemplaçament del dipòsit de residus, s'avaluarà l'impacte del trànsit dels vehicles i s'establiran mesures correctores i preventives.
- S'inclourà una avaluació de les repercussions ambientals del projecte sobre la Xarxa Natura 2000, amb la informació encomanada a l'article 39.2 de la LECO, en la seva redacció de la Llei 9/2018, és a dir: la descripció i localització del projecte i de totes les accions susceptibles de produir impactes, la descripció del medi afectat, els impactes principals que es preveuen sobre el medi ambient tenint en compte els objectius de conservació dels espais de la Xarxa Natura i les mesures correctores o protectores per minimitzar-los.
- Es proposaran mesures preventives i correctores concretes d'aplicació a totes les fases del projecte (instal·lació, desmuntatge i funcionament), per a cadascun dels impactes identificats i per a cada aspecte ambiental. Es tindrà especial atenció en minimitzar i evitar els impactes del trànsit de persones i vehicles, renous i afectació sobre els sistemes dunars i les espècies protegides i endèmiques de fauna i flora.
- Es presentarà un annex d'incidència paisatgística complet amb una anàlisi i valoració de la fragilitat visual i dels efectes sobre el paisatge del projecte, així com una avaluació de les conques visuals per a cadascuna de les alternatives des de diferents punts d'observació. El bany portàtil forma part del projecte i s'inclourà en l'estudi d'incidència paisatgística. També es proposaran mesures correctores, en cas que sigui necessari, per tal d'atenuar els efectes negatius de l'execució i funcionament del projecte sobre el paisatge.
- S'inclourà un annex amb l'estudi sobre l'impacte directe i induït del projecte sobre el consum energètic, la punta de demanda i les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, així com la vulnerabilitat davant del canvi climàtic.

Les administracions i entitats a consultar, previsiblement afectades pel projecte seran com a mínim:

- Conselleria de Medi Ambient i Territori:
 - DG de Territori i Paisatge
 - Servei de Costes i Litoral
 - DG d'Espais Naturals i Biodiversitat
 - Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl
 - Servei de Protecció d'Espècies
 - Servei de Planificació al Medi Natural
- DG Recursos Hídrics:
 - Servei d'Aigües Superficials
- Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius:
 - DG Energia i Canvi Climàtic:
 - Servei Canvi Climàtic i Atmosfera
- Conselleria d'Administracions Públiques i Modernització
 - DG d'Emergències i Interior
- Consell Insular de Mallorca:
 - Departament de Territori i Infraestructures:
 - Direcció insular Urbanisme

Direcció insular Territori i Paisatge

- Associacions i entitats: GOB, Terraferida, Amics de la Terra.

Tercer.- Aquesta Resolució actua com a document d'abast i tal com preveu l'art. 34.1.a de la Llei 21/2013, de 9 de desembre d'Avaluació Ambiental, es publicarà a la seu electrònica de la CMAIB i al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Quart.- L'informe d'impacte ambiental no és objecte de recurs, sense perjudici dels que, si és el cas, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.6 de la Llei 21/2013.

Cinquè.- Aquesta Resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

Palma, 14 de maig de 2020

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

